

több prominens személyisége hangoztat egyre gyakrabban multikulturalizmus ellenes véleményeket. Persze olyanok is vannak, akik már felismerték, hogy a bizalom, és szolidaritás erősítésével, valamint egy sokkal átfogóbb bevándorlást szervező stratégia kidolgozásával Európa sokat nyerhet.

Szokatlan irányelvek (Elsbeth Guild)

Az Unió bevándorlással kapcsolatos irányelvei következetlenek és túlságosan korlátozók

Az észak-Afrikából megindult bevándorlási hullám csak a legutóbbi fájdalmas emlékeztetője annak, hogy az Európai Uniónak teljes ráncfelvarrást kellene végrehajtania bevándorlási irányelvein. A bevándorlási politika nemzetközi szinten való kezelése persze egyáltalán nem könnyű feladat, de az Uniónak mégis meg kell oldania. A közös irányelvek jelenlegi hiánya első sorban az egyes tagállamok között hiányzó konszenzusnak tudható be.

2011 áprilisában sok európai mezzavarodva értesült róla, hogy Franciaország lezárta Olaszországgal közös határát, miután Róma letelepedési engedélyt adott számos tunéziai bevándorlónak. A határellenőrzés, bevándorlás, és a menedékkérelem mind érzelmeket felkorbácsoló területek, ezért érdemes néhány számadatot is megvizsgálnunk, mielőtt külön-külön is szót ejtünk róluk. Mivel az Unió földrajzilag hatalmas területre terjed ki, és megközelítőleg 500 millió lakossal rendelkezik, a területére be,- és kilépők számát nagyon nehéz nyomonkövetni. Annyit ugyanakkor elmondhatunk, hogy egy 2009-es felmérés 6,5 millió be,- és kilépőről számol be, egy hetes intervallumban, az Unió külső határain. Ebből legalább 2 millió fő harmadik ország állampolgára volt. Az adat azt mutatja tehát, hogy évente megközelítőleg 104 millió harmadik országbeli lakos érkezik az Unió területére.

Azoknak a külföldieknek a számát, akik nem egyszerűen belépnek a közösség területére, de letelepedési engedélyért is folyamodnak, már viszonylag könnyebb nyomonkövetni. Az Európai Bizottság által kiadott jelentés alapján pl. 2009-ben az Unió 411.379 letelepedési engedélyt adott ki, és 625.308-at családegyesítés okán. Az Eurostat jelentéséből pedig megtudhatjuk, hogy a menedékkjogot kérők száma 2009, és 2010 márciusa között 256.280 fő volt. Természetesen azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a nyilvántartott eseteken kívül számos harmadik ország béli bevándorló él nem hivatalosan az Unió területén. Az EU külső határainak ellenőrzéséért felelős ügynökség, a Frontex szerint 2010-ben 34.000 illegális határátlépőt tartóztattak fel.

Igaz, hogy az EU nem minősül államnak, mégis vannak állampolgárai, és van külső határa. A négy alapvető szabadságjog közül, amelyeket az EU létrehozásakor fektettek le az alapítók, az egyik a munkaerő szabad

áramlása volt. Ez a jog 1957-ben kibővült az egyéni vállalkozók Unión belüli szabad mozgásának biztosításával, de mások, mint pl. a diákok, nyugdíjasok, és a gazdaságilag inaktív polgárok csak jóval később, 1990-ben jutottak ehhez a lehetőséghez. 1993-ban pedig megszületett az a rendelkezés, hogy az Unió bővítésekor minden újjonnan csatlakozott ország állampolgára egyszersmind az EU állampolgárává is válik. Ettől persze az egyes befogadó államoknak bizonyos kirívó esetekben (ha valaki veszélyt jelent a közbiztonságra, társadalmi békére stb.) még joguk van kiutasítani valakit a területükről. A közös bevándorláspolitikai kialakításának 1999-es (!) megkezdése előtt az Unió már eldöntötte, hogy felhagy a belső határszakaszok ellenőrzésével (Schengeni egyezmény-1992), és polgárainak szabad mozgást biztosít. Az egyezményből az akkori tagállamok közül csak Írország és Nagy Britannia maradt ki, és ők a mai napig sem csatlakoztak hozzá. Mivel a harmadik országból érkező polgárok a határellenőrzések megszüntetése után szintén szabadon mozoghattak az Unió területén (feltéve, hogy annak külső határát sikeresen átlépték), szükség volt a határellenőrzési elvek, gyakorlat, és a bevándorlással, valamint menedékjoggal kapcsolatos jogi háttér harmonizációjának elindítására. E jogharmonizáció sajnos az elmúlt tizenkét évben még mindig nem zárult le. Az EU például elfogadott egy talán teljesnek nevezhető Közös Európai Menedékjogi Rendszert (Common European Asylum System-CEAS), amely meghatározza a menedékjogot kérők átmeneti elhelyezésének minimum követelményeit. A CEAS két fő elvre épít: minden az Unióba érkező menedéket kérőnek csak egyetlen eljárásban szabad résztvennie, amely során a kérelmét elbírálják, és ez az EU szabályainak megfelelő országban kell megtörténnie; Az eljárás eredménye mind a 27 tagállam számára kötelező érvényű lesz. A CEAS-sal az a legnagyobb baj, hogy nem biztosítja az eljárások kimenetelének konzisztenciáját. A menedéket kérők sorsa továbbra is drámai módon eltérő, attól függően, hogy melyik tagállam tárgyalja ügyüket. Pl. egy afgánnak kb. nulla esélye van rá, hogy a görög kormánytól menedékjogot nyerjen, de ha sikerül bejutnia Olaszországba, akkor az esélye hirtelen 87%-ra nő.

A jogi alapon történő bevándorlással kapcsolatban az EU olyan jogszabályt fogadott el, amely bizonyos feltételek teljesülése mellett hosszútávú letelepedési engedéllyel ruházza fel a családegyesítés céljából, vagy szakképzett munkaerőként harmadik ország állampolgáraként érkezőt.

A határellenőrzések egységesítésének céljából az EU 204-ben létrehozta a Frontex nevű ügynökséget. Az ügynökség tevékenységét első sorban a mediterráneum térségében fejti ki, azzal a határozott szándékkal, hogy az Észak-Afrika felől érkező bevándorlókat megakadályozza a partralépésben. A 2011-es események hatására viszont ugrásszerűen nőtt azoknak a száma, akik éppen Észak-Afrikából kívánnak az EU-ba vándor-

rolni, és eleddig az Unió egyetlen válasza az volt erre a problémára, hogy még több erőforrást biztosított a Frontex számára, hogy ezt megakadályozhassa. Ellentmondásos, hogy amíg az EU közös szabályozást fogadott el a harmadik országból az unió külső határaitra érkezők fogadására nézve, a Frontex-et nem tette felelőssé ennek alkalmazására.

Összességében elmondható, hogy az Uniónak még rengeteget kell dolgoznia azért, hogy valóban hatékony, és az alapvető emberi jogokat is valóban figyelembe vevő közös bevándorlási politikát fogadhasson el.

A mediterráneum felfegyverzése (Francesca Bertin & Elena Fontanari)

Európa határainak kikényszerítése, alapelvei egy részének feladását jelenti

Az arab tavasz diadala számos problémát okoz Európának. A tengerre szálló bevándorlóknak rá kell ébredniük, hogy az általuk annyira óhajtott szabadság számukra továbbra is elérhetetlen. Az elmúlt években az európai kormányok az emberi jogok, és a nemzetközi jog kárára szigorították határaik biztosítását.

Annak ellenére, hogy a nyugat nagy része lelkesen üdvözölte az arab országokban kitört forradalmakat, a valóság egészen más képet mutat egy aprócska olasz szigeten, Lampedusa-n. A sziget mindössze 167km-re található Tunéziától, így érthető, hogy a menekültek számára Európa déli kapujává vált. Sajnos elmondható, hogy az olasz hatóságok megvárták, amíg a sziget túlon túl megtelik bevándorlókkal, és amíg ennek következtében vésszesen elfajulnak dolgok. Más szóval, addig tétováztak, amíg kezelhetlenné vált a helyzet. Megfelelő felkészüléssel természetesen ki lehetett volna védi a szigeten fennálló helyzet kialakulását, de az olasz kormány nyilvánvaló politikai okoktól vezérelve nem hozta meg a megfelelő intézkedéseket. Olaszország így nyomósabb érveket sorakoztathat fel, amellet, hogy miért kér egyre nagyobb támogatást az EU-tól, a helyzet megoldásához. Február 21-én „Hermész” néven el is indult a Frontex akciója, amely az olasz kormányt hivatott segíteni a bevándorlási hullám jobb kezelésében. Az azóta eltelt időben az olasz kormány, és maga a kormányfő Silvio Berlusconi is (aki március 30-án látogatást tett a szigeten), fényes ígéretekkel próbálja megnyugtatni a tűrőképességük határára érkezett szigetlakókat, és úgymond mindent megtesz annak érdekében, hogy újabb menekültek ne bonthassanak vitorlát Észak-Afrika partjainál. Az április 6-ika előtt (az olasz kormány itt húzta meg a bevándorlók befogadásának határát) érkezett menekülteknek viszont belépési engedélyeket osztogat a schengeni övezetbe, amellyel Párizs, és Berlin rosszállását is kivívta. Az e dátum után érkezettek pedig már vissza is toloncolta Tunéziába.